

Filosofie a poznatky

Filosofie se pochopitelně nemůže obejít bez poznatků, ale nejde jí o ně na prvním místě a nejsou jí ani posledním cílem. Hlavním zájmem filosofie je stále znovu se pokoušet o to, zda by bylo možno se podívat na určitou skutečnost, na jisté souvislosti, na sám způsob myšlení jinak, tedy zejména také o to, zda by onen navyklý, běžný způsob myšlení nebylo možno změnit resp. zaměnit za jiný. Filosof – rozumí se pravý filosof – je přesvědčen, že každé myšlení, které samo sebe nemá dost pod kontrolou, tj. které se pro svůj způsob a pro svůj postup vědomě a tedy na základě zkušeností s jinými typy a postupy myšlení nerozhodlo, nerozhodlo, je s největší pravděpodobností vadné a každém případě dříve nebo později povede k těžkým deviacím, scestím a omylům. Že to vše nelze dělat bez „materiálu“ znalostí a poznatků o skutečnosti a skutečnostech, je samozřejmé. Zde však každá filosofie vychází jednak z obecné zkušenosti, jednak ze zkušenosti jednotlivých věd, eventuelně i ze zkušeností uměleckých, dokonce náboženských apod. Musí tak ovšem činit opatrně resp. kriticky, protože v tom všem jsou jednak věcné omyly, které budou jako takové rozpoznány někdy později, jednak pseudo- a krypto-filosofické předsudky, které je třeba odhalovat. Od toho je potom třeba odlišovat vlastní zkušenost filosofickou a jakési „filosofické poznatky“ s ní spjaté.

(910812-1)